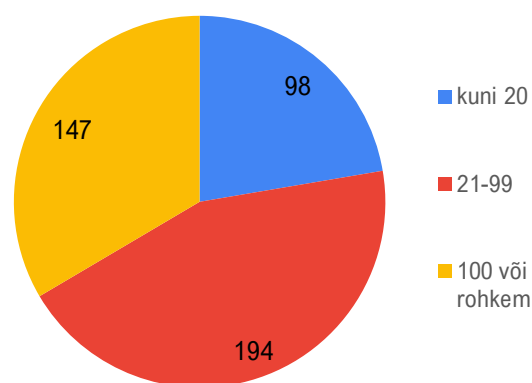

COVID-19 pandeemia: suuremat mõju tunnevad rohkema harrastajate arvu ning noorte harrastajatega spordiorganisatsioonid.

Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutus viis 4.-12. novembrini 2021 läbi veebipõhise küsitluse saamaks teada, milline on COVID-19 pandeemia tunnetuslik mõju spordiorganisatsioonide tegevusele.

Küsitluse sihtgrupp oli harrastajatega (vähemalt üks harrastaja) spordiorganisatsioonid ning nendele lisaks kohalike omavalitsuste spordikoolid. Uuring oli anonüümne, ära tuli nimetada ainult tegutsemispaik (maakond, Tallinn või Tartu), harrastajate arv (valikud 1-20, 20-99 ja 100 ja rohkem) ja noorte (5-19 aastat) harrastajate olemasolu.

Kokku saadeti välja 1992 küsitluses osalemise kutset. Vastuseid laekus 439, enim rohkemate organisatsioonidega piirkondadest – Tallinnast (121), Harjumaalt (69), Tartu linnast (37), Pärnumaalt (34) ja Ida-Virumaalt (30). Ligi 90% vastanutest tegeleb noorte harrastajatega ning ligi 78% deklareeris enda harrastajate arvuks 21 või rohkem. Saabunud vastuste hulk ületas korraldajate eelnevad prognoosid ning seda võib pidada piisavalt suureks ja eriuimeliseks valimiks saamaks aimu pooleteistaastasest „koroonakogemusest“ ning sellega seoses tekkinud mõtetest ja arusaamadest.

Harrastajate arv küsitlusele vastanud spordiorganisatsioonides

„Vastanute arvates on COVID-19 pandeemia mõjutanud enim võistluste korraldamist, suurimat puudust on tuntud vahetatud kontaktidest, kõige rohkem on tunnetatud spordialaliitude toetust ja abi.“

Etteantud vastusevariantidega küsimusi oli kolm, kõiki vastusevariante tuli hinnata skaalal ühest viieni, (1 = väga vähe ja 5 = väga palju). Lisaks sai soovi korral avaldada arvamust, kas pandeemia perioodist on ka midagi positiivset välja tuua ja/või mida oleks piirangute jätkudes

või kordudes otstarbekas laiemalt rakendada.

Hinnang tuli anda järgmistele küsimustele:

Kuidas on COVID-19 pandeemia ja sellest tulenevad piirangud mõjutanud Teie tegevusi?

Vastusevariandid: treeningute läbiviimine, võistlustel osalemine, võistluste korraldamine, sisemine töökorraldus ja tegevussuutlikkus ning organisatsiooni rahastamine.

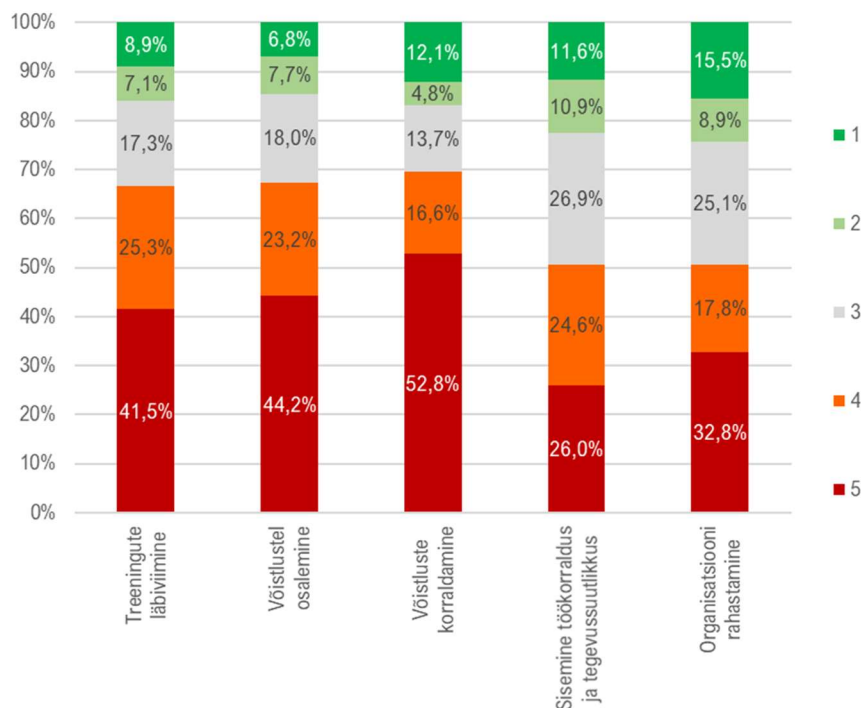
Millest olete pandeemia tingimustes kõige rohkem puudust tundnud? Piirangute selgitustest, vahetatud kontaktidest, rahalisest toetusest, millestki muust. Viimase variandi juures sai lisada täpsustuse.

Kui palju olete saanud abi ja selgitusi? Kultuuriministeeriumilt, Eesti Olümpiakomiteelt, spordialaliidult (liitudelt), maakonna/linna spordiliidult, kohalikult omavalitsuselt. Siin oli võimalus märkida ka see, kui abi poldud vajatud.

Kuidas on COVID-19 pandeemia ja sellest tulenevad piirangud mõjutanud Teie tegevusi?

Kõikide vastanute lõikes loeti kõige enam mõjutatuks võistluse korraldamine (keskmine hinnang 3,93). Peaaegu samaväärselt takistatuks peeti võistlustel osalemist (3,90), mõnevõrra vähem treeningute läbiviimist (3,83). Oluliselt vähem tunnetati mõju organisatsiooni rahastamisele (3,44) ning sisemisele töökorraldusele ja tegevussuutlikkusele (3,42). Selgelt on näha, et väiksemate klubide (alla 20 harrastaja) tegevust on pandeemia vähem mõjutanud. See vastajate grupp hindas näiteks mõju võistluste korraldamisele 3,73ga ja organisatsiooni rahastamisele 2,90ga. Üle 100 harrastajaga klubid seevastu vastavalt 4,07ga ja 3,83ga. Viimastelt said üle nelja ka treeningute läbiviimine (4,02) ja võistlustel osalemine (4,01).

Kuidas on COVID-19 pandeemia ja sellest tulenevad piirangud mõjutanud Teie tegevusi?
(% vastanutest; 1 = väga vahe, 5 = väga palju)

Maakondade lõikes hinnati võistluste korraldamise häiringut üle nelja palli kümnes regioonis. Suurimat mõju tunnetati Võrumaal (4,33), Raplmal (4,31) ja Valgamaal (4,27). Võistlustel osalemise puhul küündis hinnang neljani kaheksas maakonnas. Suurim oli see Saaremaal (4,38), järgnesid Lääne-Virumaa (4,33) ja Valgamaa (4,27). Suurimat mõju treeningute läbiviimisele tunnetati Lääne-Virumaal (4,14), Saaremaal (4,13) ja Pärnumaal (4,12), üle nelja küündis hinnang veel kahes maakonnas. Organisatsiooni rahastamist hinnati alla keskmise (3) mõjutatuks kuues maakonnas. Kõige väiksemaks hinnati mõju selles osas Põlvamaal (2,63). Viie väljapakutud mõjuteguri kokkuvõttes võib öelda, et suurimat COVID-19 pandeemia ja sellest tulenevate piirangute mõju oma tegevusele tunnetavad Valgamaa (4,00) ja Saaremaa (4,00), väikseimat aga Põlvamaa (3,25) spordiorganisatsioonid. Ka Viljandimaa eristus

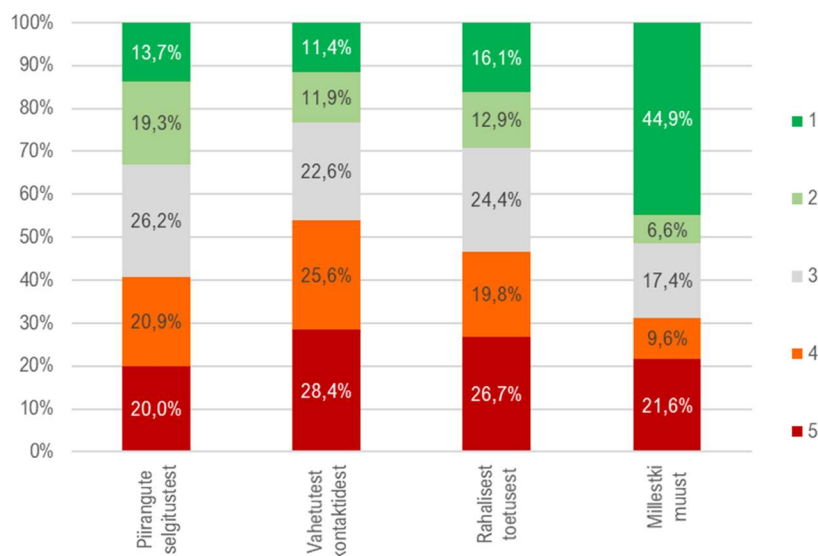
keskmisest tunduvalt madalamate hinnetega. Suurematest keskustest eristub üldistest suundumustest Tartu linn, mille spordiorganisatsioonid hindasid Eesti keskmisest madalamaks mõju võistluste korraldamisele (3,76) ja võistlustel osalemisele (3,70), samas aga tunduvalt kõrgemaks sisemisele töökorraldusele ja tegevussuutlikkusele (3,92) ning rahastamisele (4,03).

KUIDAS ON PANDEEMIA JA SELLEST TULENEVAD PIIRANGUD MÕJUTANUD TEIE TEGEVUSI? (1 = väga vähe, 5 = väga palju)									
Võistluste korraldamine		Võistlustel osalemine		Treeningute läbiviimine		Organisatsiooni rahastamine		Sisemine töökorraldus ja tegevussuutlikkus	
Võrumaa	4,33	Saaremaa	4,38	Lääne-Virumaa	4,14	Tartu linn	4,03	Tartu linn	3,92
Raplamaa	4,31	Lääne-Virumaa	4,33	Saaremaa	4,13	Valgamaa	3,91	Tallinn	3,61
Valgamaa	4,27	Valgamaa	4,27	Pärnumaa	4,12	Saaremaa	3,88	Läänemaa	3,50
Põlvamaa	4,25	Võrumaa	4,25	Valgamaa	4,09	Tallinn	3,70	Pärnumaa	3,50
Saaremaa	4,25	Raplamaa	4,23	Läänemaa	4,08	Kõik	3,44	Valgamaa	3,45
Jõgevamaa	4,20	Hiiumaa	4,11	Tartu linn	3,95	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,42	Kõik	3,42
Läänemaa	4,17	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	4,11	Raplamaa	3,92	Ida-Virumaa	3,40	Saaremaa	3,38
Järvamaa	4,14	Jõgevamaa	4,00	Võrumaa	3,92	Pärnumaa	3,35	Ida-Virumaa	3,37
Pärnumaa	4,12	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,91	Tallinn	3,86	Lääne-Virumaa	3,33	Võrumaa	3,33
Hiiumaa	4,11	Pärnumaa	3,91	Kõik	3,83	Võrumaa	3,25	Jõgevamaa	3,30
Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,94	Tallinn	3,91	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,77	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,11	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,29
Kõik	3,93	Kõik	3,90	Viljandimaa	3,76	Raplamaa	3,00	Järvamaa	3,29
Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,89	Järvamaa	3,86	Hiiumaa	3,67	Hiiumaa	2,89	Lääne-Virumaa	3,24
Lääne-Virumaa	3,86	Tartu linn	3,70	Jõgevamaa	3,60	Viljandimaa	2,88	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,21
Tallinn	3,84	Ida-Virumaa	3,60	Ida-Virumaa	3,53	Järvamaa	2,71	Hiiumaa	3,00
Tartu linn	3,76	Viljandimaa	3,53	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,53	Jõgevamaa	2,70	Põlvamaa	3,00
Ida-Virumaa	3,73	Läänemaa	3,42	Järvamaa	3,29	Läänemaa	2,67	Raplamaa	3,00
Viljandimaa	3,53	Põlvamaa	3,25	Põlvamaa	3,13	Põlvamaa	2,63	Viljandimaa	2,88

Millest olete pandeemia tingimustes kõige rohkem puudust tundnud?

Siin tõusis esile vahetute kontaktide puudumine (Eesti keskmine 3,48; Saaremaal koguni 4,5) või nende lünklikkus. Kõikidest vastanutest tundis vahetust läbikäimisest väga suurt (5) või suurt (4) puudust ligi 55%. Vahetu kontakti olulisust rõhutati ja selle puudumist kurdeti ka mitmetes täiendavates kommentaarides, mida sai uuringu viimase küsimuse juurde lisada. Mõnevõrra vähem tundi puudust rahalisest toetusest, Eesti keskmine oli siin 3,28. Väga suurt või suurt puudust rahalisest toest on tundnud 46,5% vastanutest, samas märkisid 16,1%, et rahalisest toest on nad väga vähe puudust tundnud.

Millest olete pandeemia tingimustes kõige rohkem puudust tundnud?
(% vastanutest; 1 = väga vähe, 5 = väga palju)

Sarnaselt pandeemia mõjudega, mida rohkemate harrastajatega organisatsioonides tunnetatakse teravamalt, on ka millestki puuduse tundmine suurem just suuremates

organisatsioonides. Ning seda just rahalise toetuse osas. Kui alla 20 harrastajaga organisatsioonide hinne rahalise toetuse puudumisele oli 2,69, siis üle 100 harrastajaga organisatsioonide puhul oli see 3,65, olles kõrgem isegi selle rühma vahetute kontaktide vastavast näidust 3,6. Suured organisatsioonid märkisid ka enim, et puudust tunti lisaks etteantud valikutele veel millestki muust (3,07). Väikese harrastajate arvuga organisatsioonidel oli see näit kõigest 1,95. Muude tegurite all mainiti kõige rohkem, et puudust tuntakse reaalsele olukorrale tuginevatest paindlikest piirangutest. Piirangute vajadusega ollakse üldjoontes nõus, kuid samas tunnetatakse, et alade eripärasid (sise- või välitingimustes harrastatavad, võistkondlikud või individuaalsed, kontaktid või mittekontaktid jne) ega piirkondlike eripärasid (harrastajate arv võrdluses spordisaali suurusega, regiooni nakatumisnäitajad jne) ei arvestata.

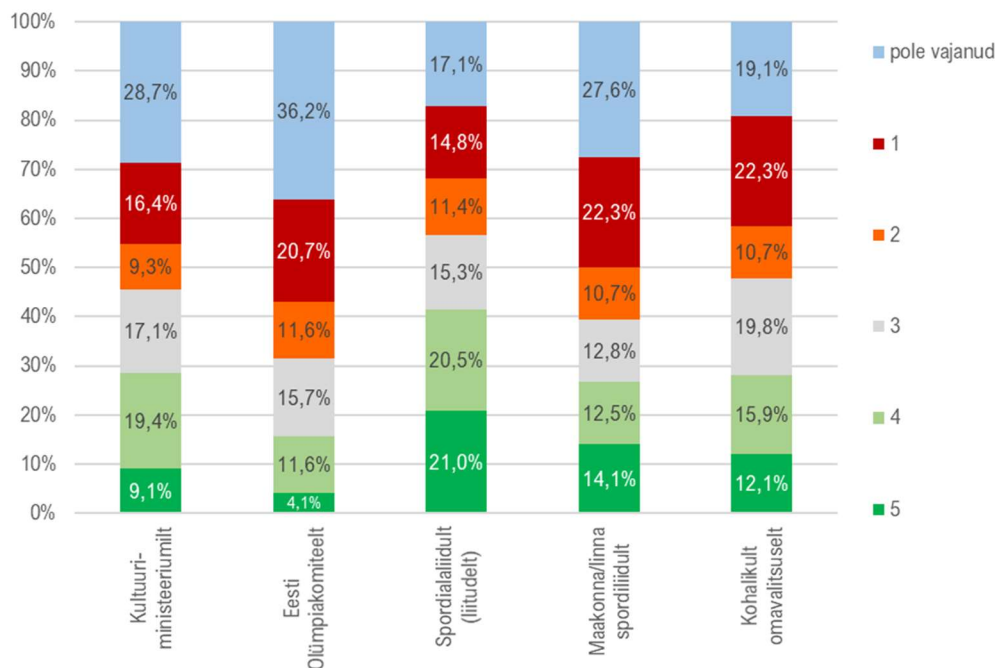
MILLEST OLETE PANDEEMIA TINGIMUSTES KÕIGE ROHKEM PUUDUST TUNNUD? (1 = väga vähe, 5 = väga palju)							
Vahetust kontaktidest		Rahalisest toetusest		Piirangute selgitustest		Millestki muust	
Saaremaa	4,50	Saaremaa	4,00	Lääne-Virumaa	3,57	Raplamaa	3,50
Jõgevamaa	3,90	Valgamaa	3,82	Saaremaa	3,50	Jõgevamaa	3,17
Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,89	Tartu linn	3,65	Raplamaa	3,42	Pärnumaa	3,00
Valgamaa	3,82	Tallinn	3,49	Jõgevamaa	3,40	Saaremaa	3,00
Pärnumaa	3,76	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,39	Pärnumaa	3,27	Viljandimaa	2,82
Hiiumaa	3,67	Kõik	3,28	Ida-Virumaa	3,21	Järvamaa	2,75
Lääne-Virumaa	3,67	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,26	Tallinn	3,18	Hiiumaa	2,67
Põlvamaa	3,57	Pärnumaa	3,24	Järvamaa	3,14	Ida-Virumaa	2,67
Tallinn	3,56	Lääne-Virumaa	3,14	Kõik	3,14	Tallinn	2,65
Läänemaa	3,50	Hiiumaa	3,13	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,11	Valgamaa	2,63
Tartu linn	3,50	Raplamaa	3,08	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,10	Kõik	2,56
Võrumaa	3,50	Põlvamaa	3,00	Läänemaa	3,00	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	2,41
Kõik	3,48	Viljandimaa	2,94	Valgamaa	3,00	Läänemaa	2,38
Järvamaa	3,43	Ida-Virumaa	2,86	Tartu linn	2,97	Lääne-Virumaa	2,20
Ida-Virumaa	3,34	Järvamaa	2,71	Viljandimaa	2,94	Tartu linn	2,18
Harjumaa (väljaspool Tallinna)	3,10	Läänemaa	2,58	Võrumaa	2,91	Põlvamaa	2,17
Raplamaa	2,92	Võrumaa	2,58	Hiiumaa	2,88	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	1,50
Viljandimaa	2,50	Jõgevamaa	2,40	Põlvamaa	2,00	Võrumaa	1,50

Kui palju olete saanud abi ja selgitusi?

Siin eristus ülejäänutest spordialaliitudele antud hinne, mis ainsana oli keskmiselt üle kolme – 3,26. Pooled abi vajanutest leidsid et just spordialaliidult said nad seda palju (4 palli) või väga palju (5) ning 17,9% tunnetasid, et seda peaaegu pole saanud (1). EOK puhul olid vastav tunnetus 24,6% ja 32,5%. Spordialaliidud olid ka need, kelle poole enim abi ja selgituste saamiseks vaadati. Kõikidest vastanutest 17,1% märkis, et pole spordialaliidult abi vajanud. EOK puhul oli vastav näitaja 36,2%.

Piirkondlikult eristusid Tallinna ja Harjumaa spordiorganisatsioonid, kelle tunnetus abi ja selgituste saamise osas on oluliselt madalam kui mujal Eestis. Suundumused väikeste ja suurte organisatsioonide vahel pole nii selgepiirilised kui eelnevate küsimuste puhul. Näiteks tunnetavad väiksemad kultuuriministeeriumi abi väiksemana (2,62) kui suuremad (3,01), samas EOK (2,76 ja 2,26), spordialaliitude (3,39 ja 3,2) ning eriti maakonna spordiliitude (3,15 ja 2,46) puhul on olukord vastupidine. Maakonna/linna spordiliitude abi ja toetust tunnetatakse rohkem väljaspool Tallinnat ja Harjumaad (sealt antud hinded 2,07 ja 1,93). Kui need arvestusest välja jätta, siis oleks Eesti keskmine hinne 2,8 asemel 3,26.

Kui palju olete saanud abi ja selgitusi?
(% vastanutest; 1 = väga vähe, 5 = väga palju)

KUI PALJU OLETE SAANUD ABI JA SELGITUSI? (1 = väga vähe, 5 = väga palju)									
Spordialaliidult (liitudelt)	Kultuuriministeeriumilt		Kohalikul omavalitsuselt		Maakonna/linna spordiliidult		Eesti Olümpiakomiteelt		
Hiiumaa	4,43	Põlvamaa	4,50	Hiiumaa	3,88	Põlvamaa	4,50	Põlvamaa	3,67
Põlvamaa	4,00	Hiiumaa	3,80	Järvamaa	3,86	Raplamaa	4,20	Raplamaa	3,57
Valgamaa	3,82	Järvamaa	3,60	Raplamaa	3,73	Läänemaa	3,80	Ida-Virumaa	3,09
Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,79	Läänemaa	3,50	Põlvamaa	3,33	Viljandimaa	3,54	Läänemaa	3,00
Viljandimaa	3,75	Jõgevamaa	3,40	Tartu linn	3,33	Võrumaa	3,50	Hiiumaa	2,75
Järvamaa	3,71	Raplamaa	3,38	Ida-Virumaa	3,32	Saaremaa	3,38	Valgamaa	2,75
Raplamaa	3,69	Ida-Virumaa	3,22	Lääne-Virumaa	3,21	Jõgevamaa	3,30	Tartu linn	2,60
Ida-Virumaa	3,63	Lääne-Virumaa	3,13	Valgamaa	3,20	Pärnumaa	3,21	Lääne-Virumaa	2,54
Lääne-Virumaa	3,47	Tallinn	3,00	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	3,00	Hiiumaa	3,20	Kõik	2,48
Läänemaa	3,36	Saaremaa	3,00	Läänemaa	2,88	Ida-Virumaa	3,16	Viljandimaa	2,45
Võrumaa	3,33	Kõik	2,94	Saaremaa	2,88	Lääne-Virumaa	3,11	Pärnumaa	2,43
Pärnumaa	3,32	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	2,92	Kõik	2,81	Valgamaa	3,00	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	2,42
Saaremaa	3,29	Võrumaa	2,88	Jõgevamaa	2,80	Tartu linn	2,83	Saaremaa	2,40
Kõik	3,26	Viljandimaa	2,80	Pärnumaa	2,72	Tartumaa (väljaspool Tartu linna)	2,81	Võrumaa	2,29
Jõgevamaa	3,00	Tartu linn	2,78	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	2,51	Järvamaa (väljaspool Tartu linna)	2,80	Tallinn	2,27
Tallinn	2,96	Valgamaa	2,70	Tallinn	2,31	Kõik	2,80	Järvamaa	2,20
Harjumaa (väljaspool Tallinna)	2,95	Pärnumaa	2,62	Võrumaa	2,30	Tallinn	2,07	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	2,19
Tartu linn	2,93	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	2,47	Viljandimaa	2,20	Harjumaa (väljaspool Tallinna)	1,98	Jõgevamaa	2,00

Oma (positiivse) kogemuse või arvamuse jagamise võimalust kasutas 217 vastajat, kellest 44 arvas, et paraku midagi positiivset pandeemiaperioodist meenutada ega kaasa võtta pole. Sama palju ehk 44 organisatsiooni leidis, et suurim muutus on olnud erinevate digilahenduste kiire arendamine ja kasutuselevõtt. Samas rõhutasid nii mitmedki, „et see siiski ei asenda päris elu“. Oluline on ikkagi vahetu kontakt, nii treeneriga kui teiste harrastajatega. Distsants- või iseseisva treeningu efektiivsust näiteks võistkonnaaladel peeti väga madalaks. 28 vastajat pidas positiivseks loominguilisuse ja treeningute mitmekesistamise tõusu ning õuetreeningute „avastamist“. 19 leidis, et poolteist aastat on pannud neid paremini oma tegevusi planeerima, aga ka suuremale koostööle nii klubisiselt kui ka lastevanematega. 16 vastajat pidas saadud kogemust heaks kohanemisvõime prooviks, 14 tundsid aga rõõmu tunduvalt paranenud hügieenist (isiklik hügieen, pindade ja vahendite puhastamine jne).